ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Leadership of School Administrators Affecting Teachers' Work Life Quality under Roi-Et Primary Educational Service Area office 3

Received : 18 มิ.ย. 2563
Revised : 16 ก.ย. 2563
Accepted : 19 ก.ย. 2563

กรวรรณ เจริญเขตต์[1] และ ธันยาภรณ์ นวลสิงห์[2]
Korrawan Jaroeanket [1] and Thanyaporn Nualsing[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู และ 3) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .85 และแบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของครู เท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิสัยทัศน์ ส่วนด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ด้านการบูรณาการทางสังคมการทำงานร่วมกัน ด้านสิ่งแวดล้อม การทำงานที่ถูกสุขลักษณะปลอดภัย ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ส่วนด้านการปฏิบัติงานต่อสังคมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู คือ ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และด้านวิสัยทัศน์ โดยตัวแปรทั้ง 2 ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 4.40

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา, คุณภาพชีวิตการทำงานของครู

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the leadership of school Administrators, 2) to study the teacher's work life quality, and 3) to create predictive equation of school administrator leadership affecting teachers' work life quality under Roi-Et Primary Educational Service Area office 3. The samples were 337 school administrators and teachers. The research instrument was a five-rating scales questionnaire. The reliability of research instrument on the part of school administrator leadership was .85 and the teachers' work life quality was .88. The statistics employed for data analysis were mean, standard deviation,

[1] *นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อีเมล: phaibambam@gmail.com*
[2] *อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*
[1] *Master Student, Master of Education, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: phaibambam@gmail.com*
[2] *Assistant Professor, Ph.D., Lecturer in Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University*

Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression. The research results were as follows:

1) School administrator leadership were at the highest level. When each aspect was considered, it was found that; 5 aspects were at the highest level that is motivation, problem solving and decision making, emotional intelligence, personality and vision. The remaining aspect of Morality and ethics was at high level. 2) Teacher's work life quality were at the highest level. When each aspect was considered, it was found that; 6 aspects were at the highest level that is appropriate and fair remuneration, social integration collaboration, environmentally hygienic safe operation, security and progress in work, development of the ability of a person, and on the balance between life and work. The remaining aspect of social performance were at high level. 3) School administrators leadership affecting teacher's work life quality was the aspect of problem solving and decision making, and Vision. These two variables together predict the teacher's work life quality with statistically significance at the .05 level, with the forecasting power of 4.40 %.

Keywords : Leadership, Leadership of school administrators, Teacher's quality work life

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้โลกมีลักษณะเป็นโลกที่ไร้พรมแดน มีการกระจายของข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลต่อองค์กรต่าง ๆ ได้มุ่งเปลี่ยนแปลงไปสู่ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ที่เพิ่มขึ้น (จันทกานต์ ตันเจริญพานิช และนิตยา เงินประเสริฐศรี, 2550 : 82) ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้วงการศึกษาในประเทศไทยจำเป็นต้องตอบสนองต่อความท้าท้ายที่ต้องเผชิญ เราต้องการรูปแบบการทำงานที่สามารถพัฒนากรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ เพื่อที่จะสามารถจัดการศึกษาตอบสนองต่อความต้องการที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เยาวชนไทยกำลังเผชิญอยู่ (วัจนารัตน์ ควรดี และณมน จีรังสุวรรณ, 2558 : 18) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะช่วยให้สถานศึกษาอยู่ได้อย่างมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะขาดเสียไม่ได้ก็คือผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ ซึ่งเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในกระบวนทัศน์ทางการบริหาร ฉะนั้น ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจะต้องเป็นผู้นำ และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมืออาชีพตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์กรขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลเป็นหลัก หากผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะความเป็นผู้นำที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้ว โอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็จะสูงขึ้น ซึ่งวิธีการหรือแนวทางเพื่อช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำได้ (สงบ ลักษณะ, 2550 : 2) ซึ่งผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับการยกย่องยอมรับจากบุคคลอื่นให้เป็นหัวหน้าในการดำเนินงานต่าง ๆ ในองค์การ (ธันยาภรณ์ นวลสิงห์, 2559 : 48) ดังนั้น ผู้บริหารในฐานะผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดีย่อมส่งผลต่อองค์การ ทำให้ได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารในการใช้ศิลปะแห่งกระบวนการอิทธิพล ชักนำคนให้ทำกิจกรรมในสถานการณ์หนึ่งจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจที่ดีและทันต่อเหตุการณ์ มีความสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีและเหมาะสม รู้จักประสานสามัคคีและมุ่งพัฒนาการศึกษาที่ดีอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นในผู้บริหาร ทำได้ถ้ามีการฝึกฝนอย่างจริงจังให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง (สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ์, 2551 : 112) นอกจากนั้น เชษฐา ไชยเดช (2550 : 3-4) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการพัฒนาครู ต้องพัฒนาควบคู่กันไประหว่างการพัฒนาความรู้ของครู และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครู โดยสถานศึกษาควรคำนึงถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของครูในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น ผู้บริหารต้องสามารถเข้าถึงความต้องการของครูและผสมผสานความต้องการให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา สามารถทำให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานเกิดความกระตือรือร้น และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา การพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ครูได้ทำงานเต็มศักยภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู เพราะวิชาชีพครูยังคงเป็นที่คาดหวังของสังคมในการทำหน้าที่สอน อบรมให้ความรู้เชิงวิชาการ และส่งเสริมพัฒนาให้ศิษย์มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ ครูจะต้องมีความรู้ ความสามารถทั้งด้านวิชาการ

และด้านสังคม คือ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ และพร้อมทั้งช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่ศิษย์อย่างจริงใจ (น้ำฝน รักษากลาง, 2553 : 1-2)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ เนื่องจากจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อนักเรียน ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้แสดงบทบาทของตนอย่างเหมาะสมความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาก็จะเกิดขึ้นได้ยาก รวมถึงต้องมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตครู เพราะครูถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้ครูมีความเป็นอยู่ที่ดีตามมาตรฐานค่าครองชีพ มีความพึงพอใจในการทำงาน และเกิดความพึงพอใจสถานศึกษาของตนเอง มีการดำรงชีวิตที่มั่นคงและมีความสุข จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาให้ครูเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้น จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศและแนวทางปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปวางแผนกำหนดนโยบาย ส่งเสริมครูในโรงเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพชีวิตครูในสังกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงาน อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

กรอบแนวคิด

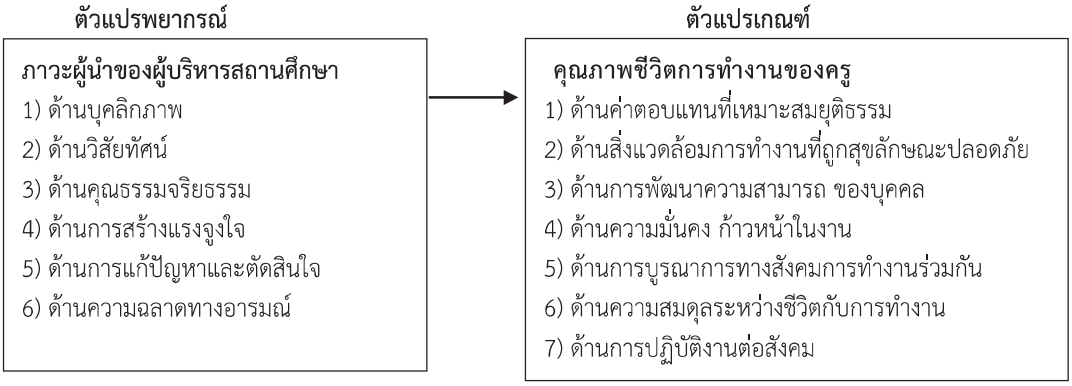

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,439 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 185 คน และครู จำนวน 2,254 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, 2561 : 1-8)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2561 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 34-35) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 337 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 28 คน และครูจำนวน 309 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารจากโรงเรียนแต่ละขนาด ได้ผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียนขนาดเล็ก 15 คน ขนาดกลาง 12 คน และขนาดใหญ่ 1 คน นำรายชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้ผู้บริหารสถานศึกษามาดำเนินการต่อ โดยนำรายชื่อของครูของโรงเรียนดังกล่าวมาจับฉลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูตามที่คำนวณไว้ ปรากฏว่าได้กลุ่มที่เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 113 คน ขนาดกลาง 182 คน ขนาดใหญ่ 14 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 สอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ และด้านความฉลาดทางอารมณ์ ตอนที่ 3 สอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ประกอบไปด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกสุขลักษณะปลอดภัย ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความมั่นคงก้าวหน้าในงาน ด้านการบูรณาการทางสังคมการทำงานร่วมกัน ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน และด้านการปฏิบัติงานต่อสังคม แบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปเนื้อหาสาระสำคัญและกรอบแนวคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะแล้วสร้างแบบสอบถามการวิจัย นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบการใช้คำ ความชัดเจนของคำถาม และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence, IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติ คือ สำเร็จการศึกษาปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีวิทยะฐานะชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 คน โดยแบบสอบถามมีค่าความชัดเจนของคำถามและความตรงเชิงเนื้อหารายข้ออยู่ระหว่าง 0.6-1.00 และแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวม 0.95 ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.85 และตอนที่ 3 เท่ากับ 0.88

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อติดต่อประสานและขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

3.2 ผู้วิจัยประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาและการรับแบบสอบถามคืน นำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยผู้วิจัยเดินทางไปส่งและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยโทรนัดไว้ล่วงหน้าก่อนเดินทางไปรับแบบสอบถามคืน ภายใน 15 วัน

3.3 แบบสอบถามที่ได้กลับมาทั้งหมด 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ มีขั้นตอนดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง

4.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 หาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. แล้วนำข้อมูลมาแปลความหมายรายข้อ รายด้านและภาพรวม

4.3 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4.4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหา ค่าพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดย ใช้วิธี Stepwise Multiple Regression

สรุปผล

จากการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และด้านความฉลาดทางอารมณ์ รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังตาราง 1

ตาราง 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.54	0.36	มากที่สุด
2. ด้านวิสัยทัศน์	4.52	0.36	มากที่สุด
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.48	0.38	มาก
4. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	4.57	0.37	มากที่สุด
5. ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ	4.57	0.37	มากที่สุด
6. ด้านความฉลาดทางอารมณ์	4.57	0.34	มากที่สุด
โดยรวม	**4.54**	**0.36**	**มากที่สุด**

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกสุขลักษณะปลอดภัย ด้านการบูรณาการทางสังคมการทำงานร่วมกัน ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานต่อสังคม ดังตาราง 2

ตาราง 2 คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพชีวิตการทำงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม	4.62	0.31	มากที่สุด
2. ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกสุขลักษณะปลอดภัย	4.60	0.32	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.52	0.38	มากที่สุด
4. ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน	4.56	0.35	มากที่สุด
5. ด้านการบูรณาการทางสังคมการทำงานร่วมกัน	4.60	0.40	มากที่สุด
6. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน	4.51	0.43	มากที่สุด
7. ด้านการปฏิบัติงานต่อสังคม	4.40	0.40	มาก
โดยรวม	**4.54**	**0.37**	**มากที่สุด**

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 คือ ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และด้านวิสัยทัศน์ โดยตัวแปรทั้ง 2 ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 4.40 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตัวแปรพยากรณ์	R	R^2	Adj R^2	b	$S.E._b$	β	t	sig
X_5	0.182	0.033	0.030	0.079	0.028	0.154	2.772	0.006*
X_2	0.210	0.044	0.039	0.057	0.029	0.110	1.979	0.049*
R = 0.210, R^2 = 0.044, a = 3.930 $S.E._Y$ = 0.158								

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = 3.930 + 0.079X_5 + 0.057X_2$$

สมการพยากรณ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = 0.154Z_{X5} + 0.110Z_{X2}$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำขององค์กร จะต้องมีภาวะผู้นำโดยนำวิธีการบริหารงานมาใช้กับบุคลากรในโรงเรียน ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความผูกพันในโรงเรียน มีความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน

มีการประสานแนวคิดและบูรณาการแนวทางปฏิบัติของครู นักเรียน ชุมชน ให้เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้ครูอุทิศตนและเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน เกิดความสามัคคีในการทำงานและทำงานด้วยความเต็มใจ เสียสละ และเกื้อกูลต่อกัน อันจะส่งผลให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา สงคราม (2556 : 87-89) ที่ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกฉันท์ มาลีลัย (2554 : 65) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน โดยด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และด้านความฉลาดทางอารมณ์ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีความสามัคคีและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเห็นความสำคัญของงาน เกิดความท้าทายเพื่อต้องการปฏิบัติงานให้สำเร็จ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจ โดยคำนึงถึงการยอมรับจากทุกฝ่าย กอปรกับสามารถสื่อสารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน สามารถบริหารจัดการความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ พร้อมมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคลองกับงานวิจัยของลออ วิลัย (2557 : 89) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาประเด็นที่มีความสำคัญที่สุด คือ การแก้ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัย ธวัชชัย มีประเสริฐ (2550 : 56) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของทองทิพภา วิริยะพันธ (2550 : 30) ได้ให้ความเห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วยความสามารถในการควบคุมตนเองได้อย่างหนักแน่น คงเส้นคงวา ไม่หวั่นไหวกับเรื่องราวต่าง ๆ โดยสามารถรู้ อารมณ์ด้วยตนเอง สามารถบริหารอารมณ์ตนเอง สามารถทำให้ตนเองมีพลังใจ สามารถเข้าถึงจิตใจคนอื่นและสามารถรักษาความสัมพันธ์กับคนอื่นได้ และด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาที่ไม่เหมาะสม จึงส่งผลให้ครูมีความเชื่อถือในตัวผู้บริหารน้อยกว่าด้านอื่น ทำให้การปฏิบัติงานและการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพน้อยลง ตรงข้ามกับแนวคิดของพระครูประโชติ จันทวิมล (2555 : 18-19) และเกวียนทอง ต้นเชื้อ (2556 : 10-11) ที่ได้ให้ข้อมูลว่าภาวะผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุสภาพชีวิตที่มีคุณค่าและแสดงออกในทางที่ดีงาม เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมซึ่งมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงความขยันความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การอยู่อย่างพอเพียง ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญสำหรับผู้บริหาร และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธาสิณี แสงมุกดา (2556 : 32-35) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญในด้านการตระหนักในตนเอง การมีกฎเกณฑ์ศีลธรรมของตนเอง ความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์กระบวนการที่สมดุล และการเรียนรู้จากอนาคต

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานของครู โดยมีการสร้างขวัญกำลังใจ คอยเป็นที่ปรึกษา และสร้างบรรยากาศการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างเป็นกันเอง อบอุ่น เอื้ออาทรต่อกัน อีกทั้งยังได้ค่าตอบแทนและสวัสดิการเหมาะสมกับค่าครองชีพในสภาพสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ครูยังได้รับมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานอย่างเป็นธรรม ตลอดจนมีเวลาให้แก่ครอบครัวและชีวิตอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของระบอบ ด้วงเฟื่อง (2554 : 74-76) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในอำเภอขุนยวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม เป็นด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูได้รับค่าตอบแทนอย่างยุติธรรมและได้รับการปรับเงินเดือนตามเกณฑ์มาตรฐาน ส่งผลให้คุณภาพชีวิตการทำงานของครูดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศุธิสา ทัพซ้าย (2553 : 68) ที่ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู อำเภอท่าตะเกียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู อำเภอท่าตะเกียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความเป็นธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการปฏิบัติงานต่อสังคมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องจากครูมีภาระหน้าที่อื่นที่ต้องรับผิดชอบหลายอย่าง ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกกิจกรรม จึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดกับแนวคิดของธนินท์รัฐ ใจสอาดพัฒนพร (2555 : 11-15) ที่กล่าวว่า การทำงานที่ดำเนินไปในลักษณะที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดการเพิ่มคุณค่าความสำคัญของงาน และอาชีพของผู้ปฏิบัติ เช่น บุคลากรรู้สึกถึงความภาคภูมิใจองค์การของตนที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วยด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจและด้านวิสัยทัศน์ สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 4.40 ทั้งนี้ เนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้การแก้ปัญหาและการตัดสินใจส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้บริหาร ครูจึงอุทิศตนทำงานด้วยความกระตือรือร้น เกิดความสามัคคีในการทำงานและทำงานด้วยความเต็มใจ เสียสละ เกื้อกูลต่อกันและทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรองแก้ว อยู่สุข (2557 : 147) ซึ่งได้ให้ความเห็นไว้ว่าการตัดสินใจและแก้ปัญหาขององค์กรนั้น ต้องใช้ทั้งความรู้และความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำในการพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานไปได้ตามวัตถุประสงค์และด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถมองภาพเชิงอนาคต สามารถวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายได้ มีการวางแผนการบริหารงาน ให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษาเข้าใจสาระสำคัญของงานรู้เท่าทันในสถานการณ์ มีความคิดริเริ่มในการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน มีความรอบรู้ในศาสตร์แขนงต่าง ๆ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการสร้างแรงจูงใจให้ครูทำงานอย่างมีความสุข และมีการกำกับติดตามงานอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของทองใบ สุดชารี (2551 : 102) ซึ่งได้นำเสนอว่า วิสัยทัศน์มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์การอย่างยิ่ง บุคลากรในองค์การจะเป็นผู้ตามที่ดี ตามที่ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนถูกต้องการมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้อง เปรียบประดุจสะพานที่เชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคตให้เข้ากันได้อย่างเหมาะสม จากข้อมูลดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถาบันไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาทักษะการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เช่น โครงการโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนสุจริต เพื่อจูงใจให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานด้วยความเต็มใจและศรัทธาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

1.2 จากการวิจัย พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติงานต่อสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เพื่อให้ครูเกิดความเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดความเสียสละ มีจิตสาธารณะทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือให้บริการแก่ชุมชนและสังคม

1.3 จากการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาและด้านวิสัยทัศน์ เป็นตัวแปรส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายกระบวนการพัฒนาสถานศึกษา นำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครู และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้ และกระบวนการแก้ปัญหา และการตัดสินใจร่วมกัน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และด้านวิสัยทัศน์

2.2 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการถอดบทเรียน สังเกต สัมภาษณ์ หรือการจัดกลุ่มสนทนา ในโรงเรียนที่มีคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในระดับสูง เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชนให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา รวมถึงทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จากปรากฏการณ์จริง ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรองแก้ว อยู่สุข. (2557). *พฤติกรรมองค์การ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกวียนทอง ต้นเชื้อ. (2556). *การพัฒนาตัวชี้วัดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จันทกานติ์ ตันเจริญพานิช และนิตยา เงินประเสริฐศรี. (2550). ทิศทางการพัฒนาภาวะผู้นำภาครัฐของไทย ในคริสต์ศตวรรษที่ 21. *วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์,* 33(2), 16-19.

เชษฐา ไชยเดช. (2550). *คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.* วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐยาน์ มานุช. (2553). *การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.* วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). *ทักษะผู้บริหาร.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.

ทองใบ สุดชารี. (2551). *การวิจัยธุรกิจปฏิบัติการวิจัยนอกตำรา.* อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.

ธนินท์รัฐ ใจสอาดพัฒนพร. (2555). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานปฏิบัติการบริษัทผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี.* สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธวัชชัย มีประเสริฐ.(2550). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ธันยาภรณ์ นวลสิงห์. (2559). *จิตวิทยาผู้นำ.* มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พระครูประโชติ จันทวิมล. (2555). *การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนนวมิน ทราชินูทิศหอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.* วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ระบอบ ด้วงเฟื่อง. (2554). *คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในอำเภอขุนยวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ลออ วิลัย (2557). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 6(2), 143-150.

วัจนารัตน์ ควรดี และณมน จีรังสุวรรณ. (2558). การปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการพัฒนาเทคนิคศึกษา*, 27(93), 45-56.

ศุธิสา ทัพซ้าย. (2553). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู อำเภอท่าตะเกียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สงบ ลักษณะ. (2550). การพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียน. *วารสารปฏิรูปการศึกษา,* 1(2), 35.

สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ์. (2551). *หลักการบริหารการศึกษา โครงการตำราวิชาการสถาบันราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ.* สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2561). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2561.* ร้อยเอ็ด: กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สุจิตตรา สงคราม. (2556). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สุธาสิณี แสงมุกดา. (2556). *การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกฉันท์ มาลีลัย. (2554). *การศึกษาการปฏิบัติตามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร.* รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.